

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΊΕΡΙΣΣΟΥ, ΑΓΙΟΥ ὈΡΟΥΣ ΚΑΙ ἈΡΔΑΜΕΡΙΟΥ

«Ἡ θεία Λειτουργία ὡς τὸ μυστήριον φανέρωσης τῆς συναϊμένης Ἐκκλησίας»

ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΞΙΣ, ΑΡΝΑΙΑ 2015

Εβαστοί μου πατέρες καὶ ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί,
εὐλογεῖτε.

Τὸ θέμα πού με τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ θὰ προσεγγίσωμε σήμερον εἶναι: «**Ἡ Θεία Λειτουργία ὡς τὸ μυστήριον φανερώσεως τῆς συναγμένης Ἐκκλησίας**». Εὐχηθῆτε, παρακαλῶ, ὁ Κύριος πού τὸ Σῶμα Του καὶ τὸ Αἷμα Του ὑποστασιάζουν καὶ “σημαίνουν” τὴ Θεία Εὐχαριστία νὰ εὐλογῆσῃ καὶ νὰ δώσῃ δύναμιν πολλήν στὸν δοῦλο Του, ὥστε με τὴ χάρι Του νὰ ἀναπτύξωμε θεοπρεπῶς τὸ εὐλογημένο τοῦτο ζήτημα.

Ἐκκλησία: Ὁ ὅλος Χριστός

Ἡ πρῶτοι Χριστιανοί, ἅγιοι πατέρες, εἶχαν τὴν συνείδηση ὅτι τὸ νά εἶναι κανεῖς Ἐκκλησία σημαίνει νά ἀνήκη στήν κοινότητα τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ, στήν Ἱερή Ἀποστολική Κοινότητα, νά εἶναι «ἐρριζωμένος» καί «οἰκοδομημένος» (Κολ. β' 7) σ' ἕνα σῶμα (Α' Κορ. ια' 13). Ἐκκλησία γι' αὐτούς εἶναι ὁ ἀληθινός Ἰσραήλ, ὁ νέος ἐπιούσιος Λαός τοῦ Θεοῦ, γιά τὸν ὁποῖο ὁ Πέτρος εἶπε: «Εἶστε γένος ἐκλεκτό, σῶμα ἱερέων πού ἔχουν βασιλική καταγωγή· εἶστε συγχρόνως βασιλεῖς καί ἱερεῖς, ἔθνος ἅγιο, χωρισμένο ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ἀφιερωμένο στὸν Θεό, λαός πού ἀνήκει κατὰ κυριότητα σ' αὐτὸν τὸν Θεό» (Α' Πετρ. β' 9).

Κι ἀλήθεια ἡ Ἐκκλησία πού ἰδρύθηκε καὶ συγκροτήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι «θεία κοινωνία» κι ὄχι κοσμική κοινωνία· εἶναι ἱερή Κοινότητα ὄχι «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», οὔτε καὶ «τοῦ αἰῶνος τούτου», ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος καὶ μένοντος αἰῶνος. Εἶναι ἡ Κοινότητα ἐκείνων πού μένουν «ἐν Αὐτῷ» καὶ στήν ὁποία Αὐτὸς ὁ Ἰδιος μένει καὶ οἰκεῖ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶναι ἕνας Λαός ἐκλεγμένος σὲ πορεία, ὁ «νέος Ἰσραήλ», πού τοῦ δόθηκε μιὰ καινούργια σωτήρια ἱστορική ἐντολή: νά φανερώση στὸν κόσμο τὴ νέα σχέση, τὴ Διαθήκη δηλαδή τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους πού συντελέστηκε «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ποιότητα τοῦ καινούργιου «Λαοῦ τοῦ Θεοῦ» θεμελιώνεται καὶ σφραγίζεται, ὑποστασιάζεται καὶ σφραγίζεται μὲ τὸ αἷμα τῆς σταυρικής θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ νά μετέχη κανεῖς σ' αὐτὸν τὸν λαό, σημαίνει ὅτι μετέχει στὸν Χριστό, ὅτι εἶναι μέλος τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, σημαίνει μιὰ πράξη ἀποδοχῆς τῆς «Καινῆς Διαθήκης», σημαίνει ἐλεύθερη ἀποδοχὴ καὶ μετοχὴ στό μυστήριο τοῦ ὅλου Χριστοῦ.

Ἐκκλησία εἶναι σύναξη στό δεῖπνο τῆς Εὐχαριστίας, εἶναι ὁ λαός τοῦ Θεοῦ συναγμένος καὶ προσκαλεσμένος στήν «κλάση τοῦ ἄρτου» καὶ τὴν «εὐλογία τοῦ ποτηρίου» (Πραξ. β' 42)· εἶναι τὸ Εὐχαριστιακό Πασχάλιο Δεῖπνο, μιὰ πράξη βρώσεως καὶ πόσεως, εἶναι εἰκόνα καὶ συνάμα φανέρωση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στήν Εὐχαριστία, εἶναι δῶρο, εἶναι ἀνάπλαση τῆς ζωῆς κι ἀνακαίνιση τῶν δυνατοτήτων τῆς ζωῆς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μιὰ στήν Εὐχαριστία, γιὰ τὴν Εὐχαριστία εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός πού μυστηριακὰ ἐνοικεῖ στό Σῶμα Του.

Ὅταν οἱ πιστοὶ τελοῦμε τὴ Θεία Λειτουργία, ὅταν συναζόμεστε σ' ἕναν ὠρισμένο τόπο καὶ μιὰ ὠρισμένη ὥρα γιά νά τελέσουμε τὴ Θεία Εὐχαριστία, ἡ Σύναξή μας αὐτὴ ὑποστασιάζει καὶ φανερώνει τὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας. Προσφέροντας στὸν Θεό ἄρτο καὶ οἶνο, προσφέρουμε τὸν κόσμο σ' Αὐτόν. Κι ὁ κόσμος γίνεται Εὐχαριστία, γίνεται Ἐκκλησία, γίνεται Χριστός, κατὰ τὸν π. Ἀλέξανδρο Σμέμαν. «Ὅταν τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀνάμικτος μὲ ὕδωρ, καὶ ὁ παρασκευασμένος ἄρτος δεχθῶν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, δηλαδή τὴν ἐπίκληση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γίνονται Εὐχαριστία, δηλαδή αἷμα καὶ σῶμα Χριστοῦ», θὰ πῆ ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος. Τότε ὁ κόσμος δέχεται ἐκ νέου τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ κι ὁ ἄνθρωπος χριστοποιεῖται, ἀνακαινίζεται, ἀνασταίνεται. Ζοῦμε ἔτσι τὴν ἀρχὴ καὶ τὸν ἐγκαινισμό, τὸ ξεκίνημα τοῦ «καινοῦ αἰῶνος», τὸ βίωμα τῆς ὀγδότης Ἡμέρας. Τὴν ἀρχὴ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας ὅπου ὁ Κύριος θὰ ἐπανέλθῃ καὶ «θὰ τὸν περιβάλλῃ ὁ χορὸς τῶν ἀγαθῶν δούλων καὶ θὰ λάμπουν κι αὐτοὶ καθὼς λάμπει Ἐκεῖνος». Ὁ Θεάνθρωπος, ὁ Δεσπότης θὰ εἶναι τότε

«Θεὸς ἀνάμεσα σὲ θεοὺς. Θὰ εἶναι ὁ ὠραῖος καὶ λαμπρὸς κορυφαῖος τοῦ ὠραίου αὐτοῦ καὶ λαμπροῦ χοροῦ» (ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας).

Ἡ Ἐκκλησία ὄντως εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ πλήρωμά Του, καθὼς ὁ Παῦλος διδάσκει (Ἐφεσ. α' 23), γιατί εἶναι τὸ συμπλήρωμά Του, ἡ ἐπέκταση καὶ τὸ πλήρωμα τῆς ἀγίας Ἐνσαρκώσεως, ἢ μᾶλλον τῆς ἔνσαρκης ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, μαζὶ μὲ ὅλα πού γιὰ χάρη μας ἔγιναν, δηλαδὴ τὸν Σταυρό, τὸν Τάφο, τὴν τριήμερη Ἀνάσταση, τὴν Ἀνάβαση στοὺς οὐρανοὺς καὶ «τὴν ἐκ δεξιῶν καθέδραν» (εὐχὴ Ἀναφορᾶς στὴ Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου). Μὲ τὴ σάρκωσή Του ὁ Χριστὸς «τῆς Ἐκκλησίας ἀνέλαβε καὶ ἐνδύθηκε τὴ σάρκα» καὶ «ἦρθε στό δικό της σπίτι. Τὴ βρῆκε ἀκάθαρτη, ρυπαρή, γυμνή, γεμάτη ἀπὸ αἵματα καὶ τὴν ἔλουσε (μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα), τὴν ἄλειψε μὲ ἔλαιο καὶ ἀρώματα (μὲ τὸ ἅγιο Χρίσμα), τὴν ἔθρεψε (μὲ τὴ Θεία Κοινωνία), τὴν ἐνέδυσσε ἱμάτιο πού ὅμοιό του δέν ἦταν δυνατόν νά βρεθῆ: Αὐτὸς ὁ Ἰδιος ἔγινε στολὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἀνεβάζει στὰ ὕψη» (ιερός Χρυσόστομος). Τὴν ἀνυψώνει στὴν οὐράνια Βασιλεία ὅπου ἱερούργεῖται ἡ Θεία Λειτουργία.

Μὰ καὶ ἐδῶ στὴ γῆ πού Ἐκεῖνος ἔπλασε, κάθε Θεία Λειτουργία εἶναι μιὰ καινούργια σάρκωση, ἓνας καινούργιος Εὐαγγελισμὸς. Στὴ θέση τῆς Θεοτόκου, θὰ μᾶς πῆ ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, εἶναι ἡ ἀγία Ἐκκλησία. Παρακαλώντας ὁ Λειτουργὸς «Κατάπεμψον τὸ Πνεῦμα Σου τὸ Ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς» κατὰ τὴ φοβερὴ Ἀναφορὰ, κατὰ κάποιον τρόπο ἐπαναλαμβάνει τὰ λόγια τῆς Αἰπαρθένου: «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου» (Λουκ. α' 38). Καὶ ἱερούργεῖται ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου πλέον Ἐκκλησίας.

Μὲ τὸ Εὐχαριστιακὸ Πασχάλιο Δεῖπνο ἡ Ἐκκλησία γίνεται Θεότοκος Μητέρα, ζῆ τὴ Σάρκωση. Ὁ Παράκλητος κατέρχεται σ' Αὐτὴν καὶ τὰ τίμια Δῶρα Της. Μυστηριακὰ συλλαμβάνεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, γεννᾶται ὁ Ἄναρχος, σαρκώνεται ὁ Θεὸς καὶ προσφέρεται «ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας». Ἐδῶ ὁ Χριστὸς «ξανασταυρώνεται», γιὰ νά καθαρίση «μὲ τὸ δικό Του τὸ αἷμα» (Ἐβρ. ιγ' 12) τὴ φύση μας, μεταβάλλοντάς τὴν καὶ ξαναπλάθοντάς τὴν σὲ «καινούργιο καλούπι», κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο. Ἡ Ἐκκλησία βιώνει τὸ βάπτισμα ὀλάκερης τῆς ἀνθρώπινης φύσεως στό αἷμα τοῦ Χριστοῦ πάνω στόν Σταυρό, εἶναι τὸ «ἐν αἵματι βάπτισμα ὅλης τῆς Ἐκκλησίας», κατὰ τὸν π. Γεώργιο Φλωρόφσκυ καὶ συνάμα ἀπολαμβάνει λειτουργικὰ Εὐχαριστιακὰ τὴν πλήρωσή της, δέχεται τὴν τελείωση «τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου» (Λουκ. α' 45): «Τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου... Τοῦτό ἐστὶ τὸ αἷμά μου» (Μαρκ. ιδ' 22-24). Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἐκκλησία ζῆ μυστηριακὰ τὸν διάλογο, πού ἔγινε ἀνάμεσα στὴν Κεχαριτωμένη καὶ τὸν ἀρχάγγελο Γαβριὴλ τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Καὶ συνάμα ἀπολαμβάνει τὸν Καρπὸ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου.

Ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, ὅταν ἐρωτᾶται τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἀπαντᾷ: «ὁ ὅλος Χριστός». Ζητᾷ μάλιστα νά γίνουμε ὄχι μόνο Χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ Χριστός, γιατί ὁ Χριστὸς «δέν εἶναι μόνο στὴν κεφαλὴ, οὔτε μόνο στό σῶμα, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς εἶναι ὀλόκληρος στὴν κεφαλὴ καὶ στό σῶμα». Βλέπει τὴν Ἐκκλησία σὰν τὸν τόπο καὶ τρόπο τῆς λυτρωτικῆς παρουσίας τοῦ ἀναστάντος Κυρίου στόν λυτρωμένο κόσμο, καὶ συνεχίζει: «Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Χριστὸς γιατί μὲ τὴν Ἀνάστασή Του εἶναι παρὼν μαζὶ μας καὶ μᾶς συναντᾷ ἐδῶ στὴ γῆ». Κατ' αὐτὴ τὴν ἐννοια μπορεῖ νά λεχθῆ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Ὁ π. Ἀθανάσιος Γιέβιτις στέκεται ἐπίμονα καί ἐρμηνεύει πῶς ἀπό τήν πλευρά τοῦ Χριστοῦ πού τρυπήθηκε πάνω στόν Σταυρό, αὐτή ἡ φύση μας μεταβλήθηκε σέ Ἐκκλησία Χριστοῦ κι ἔγινε πραγματικά «σῶμα Του, ἀπό τή σάρκα Του καί τὰ ὀστά Του» (Ἐφεσ. ε' 30), παραθέτοντας ἕνα καταπληκτικό κείμενο τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου. «Ὅπως ἀκριβῶς ἡ Εὐα πλάστηκε ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἀδάμ, ἔτσι καί μεῖς ἀπό τήν πλευρά τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό σημαίνει «ἀπό τή σάρκα Του καί τὰ ὀστά Του»... Ὅτι ἡ Ἐκκλησία (πράγματι) ἀπό τήν πλευρά τοῦ Χριστοῦ συστήθηκε ... αὐτό τό φανερώνει ἡ Γραφή. Γιατί ὅταν ὁ Χριστός ἀνυψώθηκε στόν Σταυρό καί καρφώθηκε καί πέθανε, ἕνας ἀπό τοὺς στρατιῶτες προσερχόμενος, τρύπησε τήν πλευρά Του καί ἐξῆλθε αἷμα καί ὕδωρ (Ἰωάν. ιθ' 34). Ἀπό ἐκεῖνο τό αἷμα καί τό ὕδωρ συστήθηκε ἡ Ἐκκλησία... Καί γεννιόμαστε μὲν μὲ τό ὕδωρ τοῦ Βαπτίσματος, τρεφόμαστε δὲ μὲ τό αἷμα (στή Θεία Κοινωνία). Βλέπεις λοιπόν, πῶς «ἀπό τή σάρκα Του εἴμαστε καί ἀπό τὰ ὀστά Του», καί πῶς ἀπό τό αἷμα Ἐκείνου καί τό ὕδωρ γεννιόμαστε καί τρεφόμαστε;». Καί καταλήγει ὁ ἱερός Πατέρας: «Ἐμεῖς καί ὁ Χριστός εἴμαστε ἕνας», γιατί στήν Ἐκκλησία «ὅλοι εἴμαστε ἕνα ἀπό τήν πλευρά τοῦ Χριστοῦ»

Τὰ μεγαλεῖα αὐτὰ τοῦ Θεοῦ (magnalia Dei), τὰ θαυμάσια αὐτὰ τοῦ Θεοῦ τὰ ζοῦμε, μὰ κυρίως τὰ ἐπαληθεύουμε στήν Εὐχαριστιακή Σύναξη. Πολλαπλάσια βεβαίως τὰ ζῆ καί τὰ ἐπαληθεύει ὁ Λειτουργός, σάν στέκει στό μέσο τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, ὅπου εὐρίσκεται τό ἅγιο Θυσιαστήριο, τό «μεθόριον», «τό σύνορο δηλαδή οὐρανοῦ καί γῆς...», τό ἐργαστήριο τῶν δωρημάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (ἅγιος Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως). Ἐδῶ βρίσκεται ἡ πηγὴ τοῦ Παραδείσου πού ἀναβλύζει τὴ δωρεὰ τῆς δεσποτικῆς Ἀγάπης: «Προκαλοῦν δέος, θὰ γράψῃ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί τό ἅγιο Θυσιαστήριο. Ἀπό τὸν Παράδεισο ἀνέβλυσε πηγὴ πού χυνόταν σὲ ποτάμια αἰσθητά. Ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα ἀναβλύζει πηγὴ πού χύνει πνευματικούς ποταμούς. Κοντὰ στήν πηγὴ αὐτὴ ἔχουν φυτευτεῖ δένδρα πού φθάνουν στόν οὐρανό. Δένδρα πού ἔχουν πάντοτε καρπὸ ὄριμο κι ἀμάραντο».

Ὅρθως, λοιπόν, χαρακτηρίζεται ἡ Ἐκκλησία ὡς ἡ σύνοδος, δηλαδή ὡς τό μυστήριο τῆς ἐνώσεως οὐρανοῦ καί γῆς, τῆς συναντήσεως ἱστορίας καί ἐσχάτου, τῆς ἀνακράσεως ἀκτίστου καί κτιστοῦ, τοῦ γάμου τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἀνθρωπότητας, ὡς τό ἀχώριστο σκῆνωμα Θεοῦ κι ἀνθρώπων (Ἀποκ. κα' 3). Ἐκκλησία εἶναι ἡ ὀργανικὴ ἐνσωμάτωση καί συμμετοχὴ τοῦ κόσμου στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐπανένωση τῆς ἀνθρωπότητας μὲ τὸν Τριαδικό Θεό, μᾶλλον δὲ ἡ ἀνθρωπότητα ἀναγεννημένη καί μεταμορφωμένη.

Ὁ ἄνθρωπος, μὴ λησμονοῦμε, πλάστηκε ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ τὸν Θεό· πλάστηκε γιὰ νὰ ἔχῃ συνεχῆ κοινωνία μὲ τὸν Δημιουργό του. Οἱ πρωτόπλαστοι, ὅπως καί οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, ζοῦσαν τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, ἄκουγαν τὴ φωνὴ Του, συνομιλοῦσαν μαζί Του. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀναφερόμενος στοὺς πρωτόπλαστους σημειώνει: «Ἡ χαρὰ τους ἦταν νὰ συνομιλοῦν καί νὰ συζητοῦν μὲ τὸν Θεό, ὡς φίλος πρὸς φίλο». Κάνει ὄντως ἐντύπωση τεράστια σὲ ὅλους μας, ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰ Οἰκονομία - τὸν καιρὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης - ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ συνομιλεῖ μὲ τὸν Δημιουργό του σὲ πρῶτο πρόσωπο, κυρίως δὲ τοῦτο πολλαπλασιάζεται ὡς φαινόμενο στή σχέση Προφητῶν καί Ἰαχβέ, φανερώνοντας τὴ μεγαλοσύνη τοῦ Θεοῦ καί τό μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πλάσματός Του, μεγαλεῖο πού τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεό. Ἀκοῦς ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπο νὰ παραπονῆται, νὰ δοξολογῇ τὸν Θεό, νὰ τὸν παρακαλῇ, νὰ τὸν ὑπακούῃ ἢ μὴ, νὰ ἐκφράζῃ τὰ ἐσώψυχά του. Ὅμως πάντοτε μιᾶ

σάν σέ φίλο του, σάν σέ γνωστό του, σάν παιδί στόν Πατέρα του ἴσως, σάν ταπεινός δούλος τέλος πρός φιλόανθρωπο Δεσπότη.

Ἡ κοινωνία αὐτή συνεχιζόταν ὅσο καιρό ὁ ἄνθρωπος ἀγαποῦσε τόν Θεό καί εἶχε ὑπακοή στό θέλημά Του. Μόλις ὅμως τό ἀδαμιαῖο γένος παρέβη τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, μόλις ἐπαναστάτησαν ἐναντίον τοῦ Δημιουργοῦ τους καί αὐτοαπεκόπησαν ἀπό τήν πατρική Του ἀγάπη, ἔχασαν ἀμέσως τή θεία κοινωνία, ἀδυνατοῦντες πλέον νά συνομιλοῦν μέ τόν Θεό.

Ἡ ἀγάπη ὅμως τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε ὁ Θεός -Λόγος, τό δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐγίνε ἄνθρωπος, γιά νά συνάξῃ καί πάλι τόν ἄνθρωπο στό σπίτι του, στόν χαμένο Παράδεισο. Αὐτή ἡ διαρκής ἐξοδος -κένωσις τοῦ Θεοῦ ἀπό τά μεγαλεῖα Του -ἔστω καί πρός καιρόν- καί ἡ πορεία Του πρός τόν ἄνθρωπο καί ἡ ἐν συνεχείᾳ κίνηση τοῦ ἀνθρώπου, ἀνταπόκριση τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό, ἡ ἀνταπόκριση τοῦ πλάσματος στήν κλίση τοῦ οὐρανοῦ, «τελειοῦται μέσα στήν Ἐκκλησία μέ τή Θεία Λειτουργία καί τή Θεία Κοινωνία», πού κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή εἶναι «ἡ συνεργία Θεοῦ καί ἀνθρώπου». Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτυγχάνεται ἔκτοτε μόνο μέσα ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πού κατά τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη εἶναι «ἡ Κιβωτός».

Γράφει λοιπόν, ὁ ἅγιος Νικόδημος: «... καί ὅπως τόν καιρό τοῦ Κατακλυσμοῦ οἱ ἄνθρωποι πού πίστεψαν καί εἰσῆλθαν εἰς τήν Κιβωτό σώθηκαν ἀπό τόν κατακλυσμό, κατά τόν ἴδιο τρόπο ὅσοι χριστιανοί πιστεύουν καί εἰσέρχονται στήν ἁγία μας Ἐκκλησία λυτρώνονται ἀπό τόν νοητό κατακλυσμό τῆς ἁμαρτίας τῶν πολλῶν».

Ἡ Ἐκκλησία πλέον Κιβωτός εἶναι ἡ πνευματική μάνδρα πού προστατεύει τά λογικά πρόβατα, ἐμᾶς τούς χριστιανούς ἀπό τόν νοητό λέοντα, τόν διάβολο πού παραμονεύει ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία γιά νά διαλύσῃ τό λογικό τοῦ Κυρίου ποίμνιο.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀκόμη τό πνευματικό νοσοκομεῖο πού θεραπεύει τόν πληγωμένο ἄνθρωπο πού προστρέχει σ' Αὐτήν. Δέχεται τούς ψυχικά ἀσθενεῖς καί τούς θεραπεύει ἀπό τά πνευματικά τραύματα. Δέχεται τούς ἀνθρώπους μέ πάθη καί ἀδυναμίες καί τούς μεταμορφώνει πνευματικά. Μεταβάλλει τούς λύκους σέ πρόβατα, πού ἀρχίζουν ἔκτοτε νά προσφέρουν μέ ἀφθονία ἔργο ἀγάπης. Δέχεται ληστές, πόρνους, μοιχοῦς, φονεῖς, ἁμαρτωλοῦς καί τούς κάνει ἁγίους.

Γράφει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Διά τοῦτο οὐκ ἂν ἁμαρτοί τις τῆς Κιβωτοῦ τήν Ἐκκλησίαν μείζονα προσειπών. Ἡ μέν γάρ Κιβωτός παρελάμβανε τά ζῶα καί ἐφύλαττε ζῶα, ἡ δέ Ἐκκλησία παραλαμβάνει τά ζῶα καί τά μεταβάλλει. Οἷόν τε λέγω: Εἰσῆλθεν ἐκεῖ ἰέραξ καί ἐξῆλθεν ἰέραξ. Εἰσῆλθεν λύκος καί ἐξῆλθεν λύκος. Εἰσῆλθεν τις ἰέραξ ἐνταῦθα καί ἐξέρχεται περιστερά. Εἰσέρχεται λύκος καί ἐξέρχεται πρόβατον». Δηλαδή: «Γιά τοῦτο δέν θά ἔσφαλε κανεῖς ἂν ἔλεγε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑψηλότερη καί πολυτιμότερη καί ἀσυγκρίτως εὐρύτερη ἀπό τήν Κιβωτό. Γιατί ἡ μέν Κιβωτός παρελάμβανε τά ζῶα γιά νά τά διασώσῃ καί τά διεφύλασσε ζῶα, ἡ δέ Ἐκκλησία παραλαμβάνει τούς ἀποθριωμένους ἀπό τήν ἁμαρτία ἀνθρώπους καί τούς μεταβάλλει. Τί θέλω νά εἰπῶ; Μπῆκε στήν Κιβωτό τοῦ Νῶε τό γεράκι καί βγήκε γεράκι. Μπῆκε λύκος καί βγήκε λύκος. Εἰσῆλθε στήν Ἐκκλησία κάποιος ἄνθρωπος- γεράκι καί βγήκε ἄνθρωπος- περιστέρι. Εἰσῆλθε ἄνθρωπος -λύκος καί ἐξῆλθε ἄνθρωπος -πρόβατο».

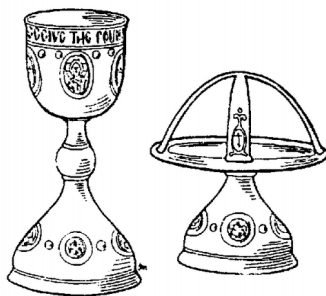
Βέβαια ζώντας ὁ κόσμος τὰ μεγαλεῖα αὐτὰ τοῦ Θεοῦ, ζῆ συνάμα καὶ ἀπολαμβάνει μιὰ ὑψίστη χάρι καὶ δωρεά, τὸ μεγαλεῖο καλύτερα τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης, πού ἀνυψώνει τὴν ὅλη Ἱερά Σύναξη στὴν πυρωμένη ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀνωγαίου τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τὴ μεταβάλλει σὲ πιστὸ ἀντίτυπὸ τῆς, καὶ δικαίως ἀνακράζει μυστικά: «Τώρα ἀναγεννήθηκα· αὐτὴ εἶναι ἡ μεταμόρφωση – ἀλλοίωσις – πού χαρίζει ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου!» (Μέγα Προκείμενο τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, μετὰ τῶν δύο στίχων του).

Τοῦτο τὸ γέγονος τὸ ζῆ κυρίως ὡς πλήρωμα ὁ χειροτονούμενος. Βλέπει γύρω του τὰ πάντα ν' ἀλλοιώνονται, νά παίρνουν παράξενη θωριά κι ἀνερμήνευτη ὄψη. Κυριολεκτικά ζῆ μιὰ μεταμόρφωση τὴν ὥρα πού ἡ Ἱερωσύνη σκηνώνει μέσα του καὶ τὸν καθιστᾷ μιὰ ὑπαρξὴ ἄλλης ποιότητος, «σκεῦος ἐκλογῆς» (Πραξ. θ' 15), ἁγιοπότηρο ἕτοιμο νά δεχτῆ τὸν Θεῖο Μαργαρίτη. Μὰ κι ἡ ἱερὴ Λειτουργικὴ Σύναξη πού τὸν κυκλώνει τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ δέεται γι' αὐτὸν ἀκατάπαυστα μέσα στὴν εὐλογημένη ἁγιοπνευματικὴ ἀτμόσφαιρα, ζῆ τὴν ἀλλοίωση τῆς ὑπάρξεώς του· τὴ μεταβολὴ τοῦ ἀνθρώπινου σκήνου του σὲ ὑπηρέτη τῆς Θείας Οἰκονομίας, σὲ ὑπηρέτη τοῦ Μυστηρίου τοῦ ὅλου Χριστοῦ, σὲ ὄργανο λειτουργικόν.

Ἐρμηνεύοντας ἐμπειρικὰ τὴ Θεία Λειτουργία ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας σημειώνει: «... ἡ Χάρις εἶναι αὐτὴ πού ἀγιάζει ... αὐτὸς δὲ πού κάθε φορὰ ἱεραουργεῖ εἶναι ὑπηρέτης τῆς. Γιατὶ τίποτε δὲν προσφέρει δικό του, οὔτε τολμάει νά πράξῃ ἢ νά πῆ κάτι προερχόμενο ἀπὸ τὴν κρίση καὶ τοὺς λογισμοὺς του· ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα πού παρέλαβε ἄνωθεν, εἴτε εἶναι πρᾶγμα, εἴτε λόγος, εἴτε ἔργο, κατὰ τὸν τρόπο πού τοῦ παραγγέλθηκε καὶ τὸ παρέλαβε, ἔτσι καὶ τὸ προσφέρει στό Θεόν».

Κι ὁ εὐλογημένος λαὸς τοῦ Θεοῦ, βλέποντας τὸ ἐπιτραχήλιο πού φέρει ὁ κληρικός πάνω του, ἀναγνωρίζει ὅτι αὐτὸ συνιστᾷ τὸ σύμβολο τῆς χάριτος τῆς Ἱερωσύνης καὶ κυρίως ὅτι ἐξεικονίζει τὴ Χάρις τὴν «τελεστικὴ» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν «ἄνωθεν κατερχομένην» (ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης).

Ὁ λόγος πλέον, ἅγιοι πατέρες καὶ ἀδελφοί, γιὰ τὰ ἄχραντα Μυστήρια τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰ ὅποια μᾶς τρέφει καθημερινὰ καὶ μᾶς ζωογονεῖ ἡ Ἐκκλησία μας.

Στην ἀρχαία Ἐκκλησία ὅλα τὰ Ἱερὰ Μυστήρια ὀδηγοῦσαν στή Θεία Εὐχαριστία

Ἡ τὴν Ἐκκλησία μας ἡ Θεία Λειτουργία πάντοτε ἀρχίζει μὲ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἱερέως ἐκφώνηση τῆς δοξολογικῆς φράσεως: «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Αὐτὸς ὁ μακαρισμὸς δηλώνει κατηγορηματικὰ τὴν πίστη τῆς «Ἱερᾶς Κοινότητος» ὅτι ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι τὸ μυστήριον τῆς παρουσίας τοῦ ὅλου Χριστοῦ, καὶ ἡ φανέρωση τῆς εὐλογημένης Ἀγιοτριαδικῆς Βασιλείας, φανέρωση ποὺ μεταμορφώνει τὴ γῆ σὲ οὐρανὸν, σὲ τόπον Ἀγγέλων, σὲ κοινωνία Θεανθρώπινη.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι οὐράνια καὶ πνευματικὴ ὡς πρὸς τὴν καταγωγή -κατὰ φύσιν-, καθότι σχετίζεται μὲ τὴν Τριαδικὴ Θεότητα. Μάλιστα στὴν ἀγιοπατερικὴ ἐμπειρία καὶ σκέψη ταυτίζεται μὲ τὶς τρεῖς θεῖες ὑποστάσεις ὡς Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μόνο ὁ ὑψιστος δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος καὶ ὁ Κύριος τῆς Ἱστορίας, αὐτὸς ποὺ πραγματώνει τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων μέσῳ ἱστορικῶν γεγονότων, ἀλλὰ συνάμα «αὐτὴ αὕτη» ἡ Βασιλεία, τὸ φῶς, ὁ πλοῦτος, τὸ κάθε νόημα τῆς ζωῆς καὶ ὁ τελικὸς «οἶκος» τῶν πιστῶν, κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριο Νύσσης.

Κυρίως ἡ Ἐκκλησία ὅταν μιλάει γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ στρέφεται στοῦ δευτέρου πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὁ Κύριος βιώνεται ἀπ' αὐτὴν ὡς ἡ «αὐτοβασιλεία» (Ὡριγένης), ὡς ἡ «αὐτοζωή» (ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος). Δὲν εἶναι ἀπλὰ μιὰ κατάσταση, τὸ «ἀληθῶς ζῆν» γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ πραγματικὴ ἐνοίκηση τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸν ἄνθρωπο· ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ποὺ ἔλκει ὅλους πρὸς τὸν ἑαυτό Του μὲ τὴ δύναμη τῆς Χάριτος. «Τί εἶναι ἡ Βασιλεία;», ρωτᾷ ὁ Χριστὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ Χρυσοστόμου. Κι ἀπαντᾷ ὁ Κύριος· «Ἡ ἐμὴ παρουσία», ἡ δική μου ἡ παρουσία! Τοῦτο, θὰ πῆ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, μπορεῖ νὰ τὸ πῆ ἡ Ἐκκλησία, γιὰ τὴ ζῆ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν προγεύεται ἐξ αἰτίας ἐνὸς γεγονότος: Τῆς Σαρκώσεως τοῦ Χριστοῦ μας.

Ὅμως ἔχει καὶ ἓνα ἄλλο γνῶρισμα στὴ θεολογικὴ γλῶσσα ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὸ πνευματολογικὸ τῆς γνῶρισμα. Οἱ Ἕλληνες Πατέρες ταυτίζουν τὴ Βασιλεία μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τονίζοντας ὅτι «ἐφ' ὅσον ὁ Πατὴρ εἶναι Βασιλιάς, καὶ ὁ Μονογενὴς εἶναι Βασιλιάς, τότε Βασιλεία εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο» (ἅγιος Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως). Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης παρατηρεῖ πῶς, κάθε φορὰ ποὺ ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τὴ Θεία Λειτουργία καὶ παρακαλεῖ, διὰ τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς, «ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου», ἐπικαλεῖται οὐσιαστικὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα: «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία, δηλαδὴ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα». Γιατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ δυναμικὸ ἔργο τοῦ Παρακλήτου: νὰ μεταμορφώσῃ καὶ νὰ θεώνῃ τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα· ἡ δὲ ἐπίκλησή Του φανερώνει τὴν τελευταία πράξη τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας, τὴν πραγμάτωση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐπιστροφή πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὴν ὑπερκυριότητά Του.

Τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺ τὸ γενομάστε «ἀρρήτω τῶ τρόπῳ», κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία, γνωρίζεται καὶ πραγματώνεται, ἀυξάνεται καὶ τελειώνεται μὲ τὴ διαρκὴ παρουσία (=οἰκονομία) τοῦ Παρακλήτου. Τὸ μυστήριον τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι μόνο ἐνέργεια τοῦ Πατρὸς ἢ μόνο αὐτουργία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐμπειρία ἐν Χριστῶ, ἀλλὰ καὶ συνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἰδίως ζωὴ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Χωρὶς τὴν κοινωνία τοῦ

Παρακλήτου ἢ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας καταντᾶ κενὸς τύπος, ἢ διακονία ἐπιτήδευση, ἢ προσευχὴ μόνολογος, ἢ Θ. Λειτουργία μυστικομαγικὴ τελετὴ, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀπλὸς ὀργανισμὸς καὶ ὁ ποιμαντικὸς μόχθος ὀργανωτικὴ κίνηση στό κενό.

Μὴν ξεχνᾶμε ὅτι, ὅταν προκλήθηκε ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὸν Ἄρειο καὶ τίς κακοδοξίες τῶν ὀπαδῶν του, ὁ ἀγ. Ἀθανάσιος ἀπάντησε ὡς Ἐκκλησία λειτουργοῦσα ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μεταδίδεται μὲ τὸν Χριστό καὶ ὁ Χριστὸς φανερῶνεται μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα: «Ἐμεῖς ὅλοι ἓνα Πνεῦμα ποτιστήκαμε, τὸ δὲ Πνεῦμα ποτιζόμενοι, τὸν Χριστό γευόμαστε (πίνομεν)». Ἐδῶ ὁ Ἅγιος ἐκφράζει «τὸν κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας νοῦν», τὴν ἐμπειρία τῶν τέκνων της, ὅτι «ἡ Θεία Χάρη ἀδιάσπαστα ἀπὸ τὸν Πατέρα διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ῥέει καὶ προσφέρεται πρὸς τοὺς ἀξίους... Ὅστε εὐλόγα μποροῦμε νὰ ἰσχυριστοῦμε ὅτι ἡ διάδοσις αὐτῆς τῆς δυνάμεως ἐκπηγάξει ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ προσφέρεται καὶ τελειοῦται ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι» (ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης).

Τώρα πιστεύουμε πῶς μποροῦμε νὰ κατανοήσωμε γιατί στὸν ὀρθόδοξο χῶρο κηρύσσεται πάντοτε, παντοῦ καὶ ὑπὸ πάντων ὅτι στὴν Ἐκκλησία συνεχίζεται μιά διαρκὴς Πεντηκοστή, γιατί τὸ Πνεῦμα πότε δέν τὴν ἐγκαταλείπει, γιατί ἡ Ἐκκλησία εἶναι μιά διαρκὴς Πεντηκοστή. «Ὅπως ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι μαζὶ μὲ τοὺς πιστοὺς ἀνθρώπους, ἔτσι καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ... Ὅπως ὁ Χριστὸς εἶπε γιὰ τὸν ἑαυτὸ Του ὅτι «ἰδοὺ ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζὶ σας ὅλες τίς ἡμέρες μέχρι τὴν συντέλεια τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη'20)... ἔτσι εἶπε καὶ γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὅτι θὰ εἶναι μαζὶ μας στὸν αἰῶνα· γιὰ τοῦτο μποροῦμε νὰ τελοῦμε πάντοτε τὴν Πεντηκοστή (... οὕτω καὶ περὶ τοῦ Πνεύματος εἶπεν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα μεθ' ἡμῶν ἐστι, καὶ δυνάμεθα ἀεὶ Πεντηκοστήν ἐπιτελεῖν) (ἱερὸς Χρυσόστομος). Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας ἐρμηνεύοντας αὐτὴ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας θὰ διδάξῃ ὅτι ἡ στιγμή τῆς καθόδου τοῦ Παρακλήτου κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ Εὐχαριστιακὴ Πεντηκοστή. «Ὁ καιρὸς οὗτος (τῆς Θείας Εὐχαριστίας) τὸν καιρὸν Ἐκεῖνον (τῆς Πεντηκοστῆς) σημαίνει».

Εἶναι ὡς ἐκ τούτου, ἅγιοι πατέρες, κοινοτοπία νομίζομε, τὸ νὰ τονισθῇ γιὰ μιά εἰσέτι φορὰ, πῶς τὰ πάντα στὴν ὀρθόδοξη θεολογία καὶ Παράδοσις μᾶς ὀδηγοῦν, μᾶς δείχνουν τὰ Ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας Μυστήρια, μὲ τὰ ὀποῖα Ἐκεῖνη μᾶς τρέφει καθημερινὰ καὶ μᾶς ζωογονεῖ.

Τὰ Ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας Μυστήρια, δηλαδὴ τὴν τροφὴν πού ἔλαβε ἐντολὴ μόνον Ἐκεῖνη νὰ «μοιράσῃ» στὸν κόσμον, πού καρτερικὰ προσμένει τὴν ζωοποίησίν του ἀπὸ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα μέσῳ αὐτῆς, δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ μεγάλο μυστήριον τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μυστήριον πού φανερωμένο πιά ἀποτελεῖ τὸ κέντρο καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ ζήσῃ ὁ κόσμος, κατὰ τὸν πολὺ Παῦλο Εὐδοκίμωφ. Πρόκειται γιὰ τὸ ἓνα, ἀρχικὸ καὶ μοναδικὸ μυστήριον τοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, πού μαρτυρεῖται, ἀναπτύσσεται καὶ παρατείνεται στοὺς αἰῶνες μὲ τὰ ἱερὰ Μυστήρια. Δηλαδὴ γιὰ τὸ «χριστιανικὸ μυστήριον», γιὰ τὸ ὀποῖο ἡ Ἐκκλησία εἶχε καὶ ἔχει σταθερὴ καὶ καθαρὴ συνείδησις καὶ μὲ τὸ ὀποῖο ταυτίζει τὴν ὑπαρξὴ της. Οἱ διάφορες μυστηριακὲς ἐνέργειες τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ «μυστηρίου» ἐκφράζουν καὶ ἀπαρτίζουν τίς διάφορες ὀψεις ἢ πλευρὲς του, πού ἔμεῖς σήμερον καλοῦμε Μυστήρια ἢ μυστηριακὲς τελετὲς τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὀποῖα σκελετώνουν τὴ λειτουργικὴ της ζωὴν καὶ ἀπαρτίζουν συνάμα ἓνα ζωντανὸ χαρισματικὸ ὀργανισμὸν, στὴν καρδιά τοῦ ὀποῖου λειτουργεῖται τὸ ΜΥΣΤΗΡΙΟ τῆς Θείας Εὐχαριστίας, γιὰ τὸν μετασχηματισμὸν – μεταμόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν τοῦ σύμπαντος κό-

σμου. Γί' αὐτὸ ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία στὸν κόσμον: γιὰ νὰ παρέχη τὴν ἁγιοτριαδικὴ εὐλογία σ' ὅλα τὰ ὄντα καὶ τὰ πράγματα, γιὰ νὰ τ' ἀνεβάσῃ μέσῳ τῆς κλίμακας τοῦ ἁγιασμοῦ στὴ συμμετοχὴ τοῦ ἀγαθοῦ, στὸ πραγματικὸ τους εἶναι, στὸν προορισμὸ τους. Τὰ πάντα «ἔχουν ἐλάχιστη ἀξία πρὸ τῆς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας· ὅμως μὲ τὸν ἁγιασμό τοῦ Πνεύματος, καθένα ἀπ' αὐτὰ διαφορετικὰ πιά ἐνεργεῖ», θὰ πῆ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Ἡ ὕλη μ' ἄλλα λόγια τοῦ πεσμένου κόσμου, τοῦ πεσμένου κάτω ἀπὸ τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου μεταμορφώνεται μὲ τὴ μυστηριακὴ εὐλογία, μετασχηματίζεται, ὄχι βέβαια ἀκόμα φανερά, ἀλλὰ «ἐν μυστηρίοις» καὶ μὲ τρόπο ἀντιληπτό μονάχα ἀπ' τὴν πίστη, σὲ ἔνδοξη ὕλη.

Μὴ λησμονοῦμε ὅτι γινόμαστε Χριστιανοὶ ὄχι μὲ τὴν ἀποδοχὴ κάποιων ιδεῶν, πορισμάτων, ἠθικῶν ἀρχῶν ἢ νόμων, ἀλλὰ πρωτίστως μὲ μιὰ πράξη: τὴν τριπλὴ κατάδυση καὶ ἀνάδυσή μας στὸ νερὸ τῆς Κολυμβήθρας, τῆς μήτρας τῆς Ἐκκλησίας, πού συνιστᾶ οὐσιαστικὰ τὴ συμμετοχὴ μας στὸν θάνατο καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Θεία Εὐχαριστία, τὸ Βάπτισμα, τὸ Χρίσμα, ἡ Ἐξομολόγηση, τὸ Εὐχέλαιο, ἡ Ἰερωσύνη καὶ ὁ Γάμος, εἶναι ἑπτὰ θεοδίδακτοι καὶ θεοσύστατοι τρόποι, μὲ τοὺς ὁποίους πραγματώνεται καὶ φανερώνεται τὸ συνεχιζόμενο γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ συστατικὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἑπτὰ συγκεκριμένες δυνατότητες ὀργανικῆς ἐντάξεως ἢ καλύτερα δυναμικῆς ἐπανεντάξεως τοῦ ἀτομικοῦ μας βίου στὴ ζωὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος ὡς συνεχιζομένης Πεντηκοστῆς, γεγονότα χαρισματικῆς συστάσεως τῆς καινῆς κτίσεως πού ζωοποιεῖται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα. «Αὐτὸν τὸν δρόμο χάραξε ὁ Κύριος κατεβαίνοντας σὲ μᾶς καὶ αὐτὴ τὴ θύρα ἀνοίξε εἰσερχόμενος στὸν κόσμον· ἀνεβαίνοντας δὲ καὶ πάλι στὸν Πατέρα Του τὴν ἄφησε ἀνοιχτή, ὥστε ἀπὸ 'κεῖ μέσῳ αὐτῆς νὰ ῥεχταὶ σὲ κοινωνία μὲ τοὺς ἀνθρώπους... Διότι ἀποτυπώνοντας καὶ ἀπεικονίζοντας μὲ τὰ Ἱερὰ Μυστήρια τὴν ταφὴ Του καὶ ὁμολογώντας τὸν θάνατό Του, διὰ μέσου αὐτῶν ἀναγεννιόμαστε καὶ ἀναπλασσόμαστε καὶ ὑπέρολα ἐνώνομαστε μὲ τὸν Σωτῆρα ... Γιατὶ αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα ζοῦμε καὶ κινούμεστε καὶ ὑπάρχουμε μὲ Αὐτόν...» (ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας)

Στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὅλα τὰ Μυστήρια ὡδηγοῦσαν στὴν Θεία Εὐχαριστία, ἦταν ὀργανικὰ μέρη τῆς Εὐχαριστιακῆς Λειτουργίας, εἶχαν τὴν τελείωσή τους στὸ Δεῖπνο τοῦ Κυρίου καὶ ἦσαν Μυστήρια ἀκριβῶς γιὰ διέθεταν τὴν μαρτυρία καὶ τὴν Εὐχαριστιακὴ συναίνεση τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θὰ πῆ χαρακτηριστικὰ: «Ἡμῶν δὲ σύμφωνος ἡ γνώμη τῆ Εὐχαριστία», «ἡ πίστη μας εἶναι Εὐχαριστιακὴ, δηλαδή εἶναι σύμφυτη μὲ τὴν Εὐχαριστία», γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ὀρθόδοξη πεποίθηση ὅτι καθὲ Μυστήριον ἀνάγεται στὴ σύσταση τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τοῦ ἐνὸς δηλαδὴ Πάσχα πού πλουτίζει λίγο - λίγο μὲ τὴ χάρη τῆς παρουσίας Ἐκείνου τὸν χῶρο, τὸν χρόνον, τὰ ὄντα καὶ διαποτίζει ἀργὰ μὲ αἰωνιότητα τὴν καρδιά τῶν πραγμάτων, προετοιμάζοντας τὴ μεταμόρφωση τοῦ κόσμου σὲ Ἐκκλησία, μᾶλλον σὲ Εὐχαριστία. Καὶ σήμερον ἡ Ὁρθοδοξία μὲ τὴ Θεία Λειτουργία, μὲ τὴ Θεία Εὐχαριστία – αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς μεταμορφωμένης ὕλης – καὶ τὰ λοιπὰ Μυστήρια ἀγιάζει τὸν ἄνθρωπον, τὴν κτίση, τὰ ἄνθη, τὰ ἀστέρια, τὸ φῶς, τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ, τὸ λάδι, τοὺς καρποὺς τῆς γῆς· καὶ τὸ κάνει αὐτὸ γιὰ νὰ θρέψῃ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα στὸ βάθος τους, γιὰ νὰ φανερώσῃ πῶς οἱ ρίζες καὶ οἱ τελικοὶ σκοποὶ τοῦ σύμπαντος φέρουν τὴ σφραγίδα τοῦ Χριστοῦ, καὶ συνάμα γιὰ νὰ πῆ στὸν ἄνθρωπον πῶς χάρη στὴν συναγμένη Ἐκκλησία καὶ στὴ λειτουργικὴ τῆς προσευχῆ, ἢ καλύτερα εὐχῆ, ὁ κόσμος

ἐξακολουθεῖ νά ἔχη ἓνα ὄντολογικὸ ἀγκυροβόλιο, ἓνα τελικὸ καταφύγιον: τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ! Τὸν ὅλον Χριστό!

Τὰ Ἱερά, βέβαια, Μυστήρια δὲν εἶναι μόνο σημεῖα – σημάδια- κατὰ τὴν Ἰωάννειον ῥήση, πού φανερώνουν τὶς θεῖες ὑποσχέσεις, οὔτε ἀπλὰ μέσα γιὰ νὰ ζωογονοῦν τὴν πίστη καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη στό Θεῖο· δὲν παρέχουν μόνο, ἀλλὰ περιέχουν τὴ Θεῖα Χάρη· εἶναι ὀχήματα καὶ ἐφόδια ἀθανασίας· εἶναι μαζί τὰ ὄργανα τῆς σωτηρίας καὶ ἡ ἴδια ἡ σωτηρία. Ἀνήκουν στό μυστικὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ κι ἐκφράζουν τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος καὶ τῆς ζωῆς τῆς ὡς συνεχιζομένης Πεντηκοστῆς. Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας θὰ πῆ ὅτι ἡ Ἐκκλησία «σημαίνεται ἐν τοῖς Μυστηρίοις», φανερώνεται μὲ τὰ Μυστήρια, ἐρμηνεύεται διὰ μέσου τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων. Εἶναι γεγονότα τῆς ζωῆς, ἐσχατολογικά μαρτύρια τῆς ἀποστολῆς τῆς. Γιατὶ μὲ τὴν Ἐκκλησία ἄρχισε ὁ ἐσχατολογικὸς αἰῶνας τοῦ Πνεύματος, ἐγκαινιάστηκε «ὁ καινούργιος αἰῶνας τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ» (Εὐσέβιος Καισαρείας). Κάθε Μυστήριον εἶναι πάντα ἓνα γεγονός μέσα στὴν Ἐκκλησία, διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία· ἐπιτελεῖται μὲ τὴν καθοδὸ τοῦ Παρακλήτου καὶ προέρχεται ἀπ' τὴν οἰκονομία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἔχει χρέος ὁ Λειτουργός, ὁ Κληρικὸς νὰ μάθῃ τὸν κόσμον πῶς τὰ Ἱερά Μυστήρια εἶναι ὁ τρόπος ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸν ὅποιο ἐκείνη γιορτάζει τὴν «ἀνάμνηση» τοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ καλεῖ τὸν κόσμον νὰ μετάσχῃ στὸν Σταυρὸ καὶ στὴν Ἀνάσταση, στό μυστήριον τοῦ ὅλου Χριστοῦ. Χωρὶς αὐτὸ τὸν τρόπο ζωῆς, χωρὶς τὸν Χριστό καὶ τίς μυστηριακές πράξεις τοῦ Χριστοῦ σωτηρία δὲν ὑπάρχει. Αὐτοσωτηρία γιὰ τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει, οὔτε φιλοσοφικὴ ἢ ἰδεαλιστικὴ προσέγγιση τοῦ μυστηρίου τοῦ ὅλου Χριστοῦ νοεῖται ἢ ἀξιολογεῖται ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας. Μὴ γένοιτο, ἀδελφοί!

Νὰ γιὰτὶ κάθε φορὰ πού τελεῖται Θεῖα Λειτουργία, ἡ ἀγία μας Ὁρθοδοξία κηρύττει πῶς ὁ Μέγας Οἰκοδεσπότης τοῦ σύμπαντος κόσμου ἀνοίγει τίς καρδιακές Του πύλες καὶ στρώνει στὰ θεῖα δώματά Του «δεῖπνον μέγα», συμπόσιον μυστικὸ καὶ αἰώνιον, κι ἐξαποστέλει τὸν Ἀγαπημένο Δούλον Του στοὺς δρόμους καὶ τίς πλατεῖες, στίς πόλεις καὶ στοὺς φράκτες τῶν κτημάτων τῆς γῆς, νὰ καλέσῃ τὸν σύμπαντα κόσμον «νὰ γεμίσῃ τὸ σπίτι Του», «νὰ γευτῆ τὸ Δεῖπνον Του» (Λουκ. ιδ' 23-24).

Καὶ δὲν ἔληξε ἡ καλύτερα δὲν λήγει τοῦτο τὸ Δεῖπνον ποτέ, παρὰ μυστικῶς συνεχίζεται ἀθάνατον στοὺς αἰῶνες, κρατώντας ἀνοιχτές τίς θύρες τοῦ στίς ἐκάστοτε γενεές τῶν πιστῶν, μέσα στὴν ἀσταμάτητη ἐνότητα τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Τὸ δηλώσαμε ἤδη, τὸ λέμε καὶ πάλι· τί ἄλλο εἶναι ἡ Ἐκκλησία παρὰ ἡ συμμετοχὴ στό δεῖπνον τῆς Εὐχαριστίας, δεῖπνον πού συνιστᾷ καὶ φανερῶνει τὴν Ἐκκλησία· καὶ τί ἄλλο εἶναι ἡ Εὐχαριστία, παρὰ τὸ Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ Μυστήριον τοῦ «ὅλου Χριστοῦ», κατὰ τὴν φράση τοῦ π. Γ. Φλωρόφσκυ.

Κάθε φορὰ πού οἱ πιστοὶ συναθροίζομαστε «προσκαρτερώντας τὴ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καὶ τὸν τεμαχισμό τοῦ ἄρτου τῆς Εὐχαριστίας γιὰ τὴ Μετάληψη» (Πραξ. β' 42), ξαναγυρίζουμε πίσω στό Ὑπερῶν τοῦ Μεγάλου Οἰκοδεσπότη, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς πού ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Μαθητές Του τελοῦν τὸ Δεῖπνον, βέβαιοι πῶς κάθε τέλεση τοῦ Μυστηρίου εἶναι τὸ τελευταῖον τοῦτο Δεῖπνον τὸ Μυστικόν. Μυστήριον ἄρρητον πού εἶναι πάντα τὸ ἴδιον, ὅπως ἐπίσης μία εἶναι καὶ ἡ θυσία καὶ ἡ Τράπεζα πάντοτε ἡ ἴδια κι ὁ Οἰκοδεσπότης Κύριος πάντα παρῶν, θύτης καὶ θῦμα, λειτουργός, προσφέρων καὶ προσφερόμενος.

Μὴ λησμονοῦμε ποτέ πὼς στό πασχάλιο τοῦτο Εὐχαριστιακὸ Τραπέζι μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία ὡς συνδαιτυμόνες Χριστοῦ καὶ Ἀποστόλων, ψάλλοντας ἓνα μοναδικὸ προσκλητήριον-θύριον, πὸ οὐσιαστικὰ ἐρμηνεύει τὴν ποιότητά Της: «Ἐνίας δεσποτικῆς καὶ ἀθανάτου τραπέζης, ἐν ὑπερώῳ τόπῳ, ταῖς ὑψηλαῖς φρεσί, πιστοὶ δεῦτε ἀπολαύσωμεν, ἐπαναβεβηκότα λόγον, ἐκ τοῦ Λόγου μαθόντες, ὄν μεγαλύνομεν» (Ἐλάτε ν' ἀπολαύσουμε πιστοὶ μὲ ἀνυψωμένο τὸν ψυχικὸ μας κόσμον, τὴ φιλοξενία καὶ τὴν ἀθάνατη Τράπεζα πού μᾶς παραθέτει ὁ Δεσπότης Χριστὸς σὲ τόπο ὑψηλό· διότι ἐμάθαμε ἀπὸ τὸν Λόγον Θεοῦ διδασκαλίαις ὑψηλὰς πὸ μεταρσιώνουν τὸν νοῦ σὲ θεῖαι ἀναβάσεις, τὸν Ὅποιο Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνυμνοῦμε δοξαστικά) (Κανὼν Μ. Πέμπτης). Ἐκκλησία Λειτουργοῦσα – Ἐκκλησία αὐτοερμηνευομένη!

Ἡ Ὄλη ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἔργο τῆς ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν Εὐχαριστία καὶ στὴν Εὐχαριστία καταλήγοντας, βρίσκουν τὸ πλήρωμά τους. Εἶναι τὸ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ, κέντρο καὶ τέλος ὅλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μυστηρίων, Μυστήριον Μυστηρίων. Σὰν τὸ γευόμαστε ζοῦμε τὴν πραγματικότητα τῆς θείας κοινωνίας, τὸ παράφορον κορύφωμα τῆς Τριαδικῆς Ἀγάπης, τῆς συναντήσεως τῆς κοινότητος τῶν πιστῶν μὲ τὸν ἀναστημένο Κύριον, πὸ μεταβάλλει τὴ συνάξιν τῶν πιστῶν σὲ συνάξιν ἀθανάτων.

Ἡ Εὐχαριστία εἶναι μυστικὴ σύννοση, παράστασις, παράτασις καὶ συνέχισις τοῦ ἔργου τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, τῆς λυτρωτικῆς παρουσίας καὶ πράξεως τοῦ Χριστοῦ στὸν χῶρον καὶ τὸν χρόνον· συνιστᾷ τὴν εἰσαγωγήν τῆς ἀνθρώπινης φύσεως πὸ καθαρίστηκε μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἄμνου τοῦ Θεοῦ, στὴ σφαίρα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Σὰν τρεφόμαστε μ' αὐτήν, « οἱ θεῖαι δωρεές βρίσκονται ἐνώπιόν μας. Ἡ μυστικὴ Τράπεζα στολιζέται. Τὸ ζωοποιὸ ποτήριον εἶναι γεμάτον. Ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης καλεῖ σὲ δεῖπνον, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑποδέχεται τοὺς καλεσμένους... Ἡ ἐνυπόστατη Σοφία τοῦ Θεοῦ διαμοιράζει τὸ Σῶμα τῆς ὑπὸ τὴ μορφῇ τοῦ Ἄρτου καὶ προσφέρει τὸ ζωοποιὸ Αἷμα ὑπὸ τὴ μορφῇ τοῦ Οἴνου. Τὶ φοβερό μυστήριον! Τὶ ἄρρητον οἰκονομία! Τὶ ἀκατάληπτη συγκατάβασις τοῦ Θεοῦ! Τὶ ἀνεξιχνίαστη εὐσπλαχνία!» (ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας).

Δῶρον καὶ καρπὸς τῆς εἶναι ἡ πληρότητα τῆς κοινωνίας, συναντήσεως καὶ ἐνώσεως τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν σταυρωμένο καὶ ἀναστημένο ζωντανὸν Κύριον καὶ ἡ μετοχὴ στὴ Βασιλεία Του. Εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἀνακράσεως καὶ συνενώσεως τοῦ κτιστοῦ μὲ τὸ Ἄκτιστον, ἡ ἀπαρχὴ καὶ τὸ μέσον τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς θεώσεως ἀνθρώπου καὶ κόσμου. Εἶναι πρωτίστως ἡ ἀγαπητικὴ κοινωνία τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ κάθε μέλους τῆς μὲ τὴν Κεφαλὴ τῆς, τὸν Χριστόν. «Αὐτοὶ πὸ ἐσθίουν τοῦ Νυμφίου τὰ μέλη, θὰ πῆ ὁ ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας, καὶ πίνουν τὸ αἷμα Του, ἀπολαμβάνουν τὴ γαμήλια καὶ ἀγαπητικὴ κοινωνία Του».

Καθένας πὸ γεύεται τὸν Κύριον εὐχαριστιακά, πνίγεται μέσα στὶς φανερέαι καὶ ἀφανεῖαι εὐεργεσίαι Του. Προσφέρεται Ἐκεῖνος «κλώμενος καὶ ἐκχυνόμενος» σὲ μᾶς, καὶ αὐτὴ Του ἡ προσφορὰ μᾶς ἀπογυμνώνει ἀπὸ ὅλα. Παύομε νὰ ὑπάρχουμε. «Πεθαίνουμε». Συγχρόνως εἶναι ἡ στιγμή πὸ «γεννιόμαστε» στὴ ζωὴ· κοινωνοῦμε τῆς θείας ζωῆς, μὲ τὸ νὰ προσφέρουμε τὰ πάντα, μὲ τὸ νὰ γίνουμε μίαν εὐχαριστιακὴν προσφορὰν. Μὰ ἡ «ἀπώλεια» τῆς ζωῆς εἶναι ταυτόχρονα ἀνάδυσις τῆς ὑπάρξεώς μας σὲ κόσμον «καινόν καὶ ἀσύνθετον», ὅπου παραγενόμενοι εἴμαστε ἀληθινοὶ ἄνθρωποι. Στὰ δῶρα τοῦτα χωράει ἡ αἰωνιότητα. Σ' ἓναν Ἅγιον Μαργαρίτη ὄλος ὁ Παράδεισος, ὁ Χριστός. Καὶ ἐσύ, θὰ πῆ στό Εἰσοδικόν του ὁ π. Βασίλειος Γοντικιάκης, «ζῆς τὴν ἐμπειρία τοῦ ψυχορραγοῦντος, καὶ τὸ σπαρτάρισμα τοῦ ἀρτιγέννη-

του...Εἶσαι νεκρὸς καὶ ζωντανός. Ἀνύπαρκτος καὶ παντοδύναμος. Πέφτεις στό κενό, καταποντίζεσαι καὶ πλημμυρίζεις ζωή, φτάνεις στήν αἴσθησιν τῆς αἰωνίου παρουσίας Του».

Μέσα στήν Εὐχαριστία ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται στό κλίμα του, πού μπορεῖ νά εὐδοκιμήσῃ. Στήν πατρίδα του, πού τοῦ εἶναι ὅλα γνώριμα καὶ οἰκεῖα. Μιλáει τῇ μητρικῇ του γλῶσσα, σάν ὁ κτιστός κόσμος μεταβάλλεται σέ σκῆνωμα τῆς θείας δόξης, σ' ἓνα μέρος ταπεινό, ἀλλά ἀστραπηβόλο τῆς θεοφάνειας. Μέσα σ' αὐτή τὴν ἱερουργία τὰ σύμπαντα γίνονται μιὰ δέηση, παράκληση, ἰκεσία, ἀπολαμβάνουν τὸ πυράκτωμα τῆς παρατεταμένης Πεντηκοστῆς καὶ δροσίζονται ἀψευδῶς. Ἔτσι «ἡ σύμπασα κτίσις νεουργεῖται καὶ θεουργεῖται». Ἀπ' ἐδῶ βγαίνουν οἱ Ἅγιοι, ὁ Παράδεισος, ἡ αἰωνιότητα κι οἱ ἄνθρωποι ἀδελφοί, ὁμόψυχοι, ὁμοκάρδιοι, ἄνθρωποι πού ξέρουν νά ζοῦν σέ «παροξυσμὸν ἀγάπης» (Ἐβρ. ι' 24).

Συγκεντρωμένοι «ἐν Ὑπερῶ τὸπῳ», βρισκόμαστε οἱ πάντες μέσα στους πάντες, σέ ἀδιάκοπη κοινωνία μὲ τὸν Χριστό καὶ τὸ σῶμα Του –τούς ἀνθρώπους. Ἄλλωστε ἡ Εὐχαριστία «κοινωνία λέγεται καὶ εἶναι ἀληθινά, γιατί μέσα ἀπ' αὐτὴν κοινωνοῦμε τὸν Χριστό καὶ μετέχουμε στή σάρκα καὶ θεότητά Του, καὶ συνάμα κοινωνοῦμε κι ἐνωνόμαστε καὶ μεταξὺ μας μὲ αὐτή. Ακριβῶς γιατί μεταλαμβάνουμε ἀπὸ «ἓναν ἄρτο, ὅλοι γινόμαστε ἓνα σῶμα κι ἓνα αἷμα Χριστοῦ καὶ μέλη ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου, μεταβαλλόμενοι σέ σύσσωμους Χριστοῦ» (ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός).

Ναί, ἅγιοι πατέρες, μόνο ἡ συναγμένη Ἐκκλησία πού γεύεται κι ἀνασαίνει τὸ μυστήριον τοῦ ὅλου Χριστοῦ, ἐξομολογητικά μπορεῖ, μὲ τοὺς μαργαρίτες τοῦ Ἀχράντου Του σώματος κι αἵματος ἀκόμα στό στόμα, νά πῆ:

«Μέλη Χριστοῦ γινόμεθα, μέλη Χριστός ἡμῶν δέ,
καὶ χεῖρ Χριστός καὶ ποῦς Χριστός ἐμοῦ τοῦ παναθλίου,
καὶ χεῖρ Χριστοῦ καὶ ποῦς Χριστοῦ ὁ ἄθλιος ἐγὼ δέ·
κινῶ τὴν χεῖρα καὶ Χριστός ὅλος ἡ χεῖρ μου ἔστιν·
Ἀμέριστον γὰρ νόει μοι θεότητα τὴν θείαν!
Κινῶ τὸν πόδα καὶ ἰδοῦ, ἀστράπτει ὡς Ἐκεῖνος·
μὴ εἴπῃς ὅτι βλασφημῶ, ἀλλ' ἀπόδεξαι ταῦτα
καὶ τῷ Χριστῷ προσκύνησον τοιοῦτόν σε ποιοῦντι»
(Μέλη Χριστοῦ γινόμαστε καὶ μέλη δικὰ μας ὁ Χριστός·
καὶ τὸ χέρι καὶ τὸ πόδι τὸ δικό μου, ἐμοῦ τοῦ παναθλίου,
εἶναι χέρι καὶ πόδι τοῦ Χριστοῦ.

ὁ ἄθλιος ἐγὼ χέρι Χριστοῦ καὶ Χριστοῦ πόδι πάλι.

Τὸ χέρι πὸν κουνῶ ὁ Χριστός ἀκέραιος.

αἰ τῇ θεότητι βάλε στόν νοῦ σου ἀκομμάτιαστη!

ἰνῶ τὸ πόδι μου καὶ νά πὸν ἀστράπτει, ὅπως Ἐκεῖνος·

ὁμῶς μὴν πῆς πῶς βλασφημῶ, μὰ δέξου ὅ,τι εἶπα

καὶ τὸν Χριστό προσκύνησε, πὸν ἔτσι σε χαριτώνει!)

(ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος)

Ὁ ἱερεὺς κυκλώθηκε ἀπὸ ἓνα οὐράνιο φῶς...

γιοι πατέρες, θὰ μποροῦσα, ἢ μᾶλλον θὰ ἔπρεπε νὰ κλείσω τὴν φτωχὴ μου εἰσήγηση ἐδῶ. Ἀλλὰ τὸ θέμα πού ἀναπτύσσομε, ἄπτεται ἀναπόφευκτα καὶ μέ τὴν εὐθύνη –στάση τῶν λειτουργῶν– ποιμένων, ὅλων ἡμῶν δηλαδή πού φέρομε τὸ τίμιον ράσο καὶ χαρακτηριζόμεθα ὡς λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, μπροστὰ ἀπ’ τὸ γεγονὸς τῆς συναγμένης Ἐκκλησίας, τῆς Θείας Λειτουργίας δηλαδή. Ναί, δέν μπορῶ νὰ παρασιωπήσω τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπευθύνομαι σὲ τίμιους ἀδελφούς καὶ ἐκλεκτούς συλλειτουργούς, πρῶγμα πού μὲ ὀδηγεῖ καὶ μὲ παρωθεῖ νὰ δώσωμε μιά ἀπάντηση καὶ σ’αὐτὴν τὴν πρόκληση - πρόσκληση, πού εἶναι καὶ ἀπαίτηση τῶν καιρῶν μας. Ὅμως, συγχωρήσατέ με ἀδελφοί, θεωρῶ τὸν ἑαυτό μου λίγο καὶ φτωχὸ γι’ αὐτὴ τὴν ἀπάντηση. Γιὰ τοῦτο, μὲ τὴν συναίνεσή σας, ὡς ἀπάντηση ἃς λάβωμε ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ Μέγα Γεροντικὸ πού ἴσως εἶναι ἡ πολύτιμη «κραυγαλέα σιωπὴ» τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ ἢ ἐνδόψυχη ἀπαίτηση ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς Κληρικούς, ἀπαίτηση ἱερῆ τοῦ Λαοῦ μας τοῦ εὐλογημένου πού ζητεῖ «ἡ ψυχὴ τοῦ ἱερέα ... νὰ εἶναι λαμπρότερη κι ἀπ’ αὐτές τίς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, ὥστε ποτέ νὰ μὴν τὸν ἀφήνη ἔρημο τὸ Ἅγιο Πνεῦμα...» (ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

«Ἐνας Ἐπίσκοπος, γράφει τὸ Γεροντικὸ, ὄντως ἄξιος καὶ πνευματικὸς ἄνθρωπος, περιοδεύοντας τὴν ἐπαρχία του ἔφτασε σ’ ἓνα μικρὸ πολὺ μακρινὸ χωριουδάκι. Ζήτησε νὰ ἰδῇ τὸν ἱερέα. Ὑστερα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα παρουσιάστηκε μπροστὰ του ἓνας ἀπλοϊκὸς χωρικός, πού μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ χωράφι του φορώντας τὰ ροῦχα τῆς δουλειᾶς. Ἦταν ὁ ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ. Ὁ Ἐπίσκοπος τὸν ἀσπάστηκε, μὰ μέσα του ἓνας λογισμὸς τὸν τυραννοῦσε· ἤθελε - καὶ δικαίως- τὸν Λειτουργό τοῦ Ὑψίστου νὰ ἔχη πιὸ ἐκκλησιαστικὸ χρῶμα, πιὸ ἐκκλησιαστικὴ θωριά...»

Ἡ ἄλλη μέρα ἦταν Κυριακὴ! Ὁ ἱερεὺς ἐτοιμάστηκε νὰ λειτουργήσῃ κι ὁ Ἐπίσκοπος δέν τὸν ἄφηνε καθόλου ἀπὸ τὰ μάτια του. Ἀναζητοῦσε κάτι ἀπ’ τὴν ποιότητά του...

Καὶ νά! Ἀπ’ τὴ στιγμὴ πού ἄρχισε ἡ Θεία Λειτουργία, ὁ ἱερεὺς κυκλώθηκε ἀπὸ ἓνα οὐράνιο φῶς πού τὸν λάμπρυνε χωρὶς νὰ τὸν καίη, κι αὐτὸ κράτησε ὡς τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας.

Τότε φώναξε τὸν ἱερέα στό Ἅγιο Βῆμα ὁ Ἐπίσκοπος καὶ πέφτοντας στά γόνατα, τοῦ ζήτησε νὰ τὸν εὐλογήσῃ! Ὁ ἀπλοϊκὸς κληρικὸς σάστισε.

-Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ ἀνώτερος νὰ εὐλογηθῇ ἀπὸ τὸν κατώτερό του; Ἐσύ εὐλόγησέ με, ἅγιε Δεσπότη, εἶπε, κι ἔβαλε στρωτὴ μετάνοια.

-Ἀδύνατον νὰ εὐλογήσω ἐκεῖνον πού στέκεται μέσα σὲ θεϊκὴ φλόγα καὶ προσφέρει τὴν ἀναίμακτη θυσία! «Τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται», ψέλλισε ὁ ἅγιος ἐκεῖνος Ἐπίσκοπος.

-Ὑπάρχει τάχα, ἅγιε Δεσπότη, ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἀκόμη, πού νὰ πλησιάζῃ τὸ Θυσιαστήριον καὶ νὰ μὴν περικυκλώνεται ἀπὸ οὐράνιο φῶς; εἶπε μὲ ἀπορία ὁ ἀπλοϊκὸς ἱερεὺς.

Τὶ ν’ ἀπαντήσῃ ὁ Ἐπίσκοπος σ’ ἐκεῖνον πού ἔβλεπε τὸ ὑπερφυσικὸ σὰν τὸ φυσικώτερον πρῶγμα τοῦ κόσμου;»

Ἅγιοι Πατέρες καὶ ἀδελφοί, σᾶς εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδιάς πού προσήλθατε σήμερα καὶ ὠμιλήσαμε γιὰ οὐράνια πράγματα καὶ θάματα. Ὁ Κύριος νὰ μᾶς ἐλεήσῃ ὅλους ὡς Κληρικούς. Τὰ ἔτη Σας πολλὰ, καλλίκαρπα καὶ θεοτίμητα!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α΄

- 1) Ἡ Ἁγία Γραφή (Α.Γ.)· Παλαιά (Π.Δ.) καί Καινή Διαθήκη (Κ.Δ.)
- 2) Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καί Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1955 ἔξῃς (Β.Ε.Π.Ε.Σ.)
- 3) Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, Πατερικαί ἔκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», Θεσσαλονίκη 1972 ἔξῃς (Ε.Π.Ε.)
- 4) J. P. Migne, Patrologiae cursus completus, series graeca, Paris 1857-1866 (P.G.)
- 5) J. P. Migne, Patrologiae cursus completus, series latina, Paris 1844-1864 (P.L.)
- 6) Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν..., ἔκδοτικός οἶκος «ΑΣΤΗΡ», Ἀλ. καί Ε. Παπαδημητρίου, ἐν Ἀθήναις, τ. Α΄ (ἔ1974), Β΄ (ἔ1975), Γ΄ (ἔ1976), Δ΄ (ἔ1976), Ε΄ (ἔ1963)
- 7) Τό Μέγα Γερωντικόν..., ἔκδοσις Ἰ. Ησυχαστηρίου «Τό Γενέσιον τῆς Θεοτόκου», Πανόραμα Θεσσαλονίκης, τ. Α΄ (ἔ1994), Β΄ (ἔ1995), Γ΄ (ἔ1997), Δ΄ (ἔ1999).
- 8) Νικολάου Καβάσιλα, Ἡ Θεομήτωρ (τρεις θεομητορικές ὁμιλίες, κείμενο-μετάφραση-εἰσαγωγή-σχόλια, Παναγιώτης Νέλλας), ἔκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι ἔ1974.
- 9) Τοῦ ἰδίου, Ἑρμηνεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας καί τά κεφάλαια περὶ ἱερωσύνης τοῦ ὁσίου Θεογνώστου (ἀπόδοσις στή νεοελληνική Ἀντωνίου Γ. Γαλίτη), ἔκδόσεις «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ», Θεσσαλονίκη ἔ1978

Β΄

- 1) Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Ἀθανασοπούλου, Ἐκκλησία: Ὁ αὐθεντικός φύλακας καί ἑρμηνευτής τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Ἀποστολική Διακονία, Ἀθήνα ἔ1998
- 2) Τοῦ ἰδίου, Ἀπό Πτερύγων Ἀμβωνος, ἔκδοσις τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Δήμου Τριπόλεως, Τρίπολη ἔ2001 (ἔκδόσεις Ἀκρίτας)
- 3) Ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου, Εἰσοδικόν, Στοιχεῖα λειτουργικῆς βιώσεως τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνότητος μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, Ἱερά Μονή Σταυρονικήτα, Ἅγιον Ὅρος, ἔ1978
- 4) Ἱερομονάχου Γρηγορίου, Ἡ Θεία Λειτουργία, Σχόλια, Ἱερόν Κουτλουμουσιανόν Κελλίον Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, Ἅγιον Ὅρος, ἔ1993
- 5) Χρήστου Γιανναρά, Ἀλφαβητάρι τῆς πίστεως, ἔκδόσεις Δόμος, (ἔνατη ἐπανέκδοσις), Ἀθήνα ἔ1994
- 6) Τοῦ ἰδίου, Τό προνόμιο τῆς ἀπελπισίας, σειρά «σύνορο», ἔκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 1973

- 7) Τοῦ ἰδίου, Πείνα καί δίψα, Ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα, τρίτη ἔκδοση
- 8) Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Γιέβτιτς, Ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 1984
- 9) Τοῦ ἰδίου, Χριστός Ἀρχή καί Τέλος, ἐκδόσεις Ἰδρύματος Γουλανδρῆ -Χόρν, Ἀθῆναι 1983
- 10) Παύλου Εὐδοκίμωφ, Ἡ Ὁρθοδοξία, [μετάφραση Ἀγαμέμνονος Τ. Μουρτζόπουλου], ἐκδόσεις Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1972
- 11) Πρωτοπρεσβυτέρου Μιχαήλ Καρδαμάκη, Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα, Ἡ αὐθεντικότητα τοῦ ἀνθρώπινου ἥθους, ἐκδόσεις «ΑΚΡΙΤΑΣ», Ἀθήνα 1980
- 12) Olivier Clement, Ἡ θεολογία μετά τόν «θάνατο τοῦ Θεοῦ», σειρά «σύνορο», ἐκδόσεις «ΑΘΗΝΑ», Ἀθήνα 1973
- 13) Βλαδιμήρου Λόσκι, Ἡ Μυστική Θεολογία τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας [μετάφρασις πρεσβυτέρας Στέλλας Κ. Πλευράκη], Θεσσαλονίκη 51991
- 14) Τοῦ ἰδίου, Κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ [μετάφρασις Μ.Γ.Μιχαηλίδη], ἐκδόσεις Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1974
- 15) Τοῦ ἰδίου, Ἡ θέα τοῦ Θεοῦ [μετάφρασις Ἀρχιμ. Μελετίου Καλαμαρά], ἐκδόσεις Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1973
- 16) Γεωργίου Ἰ. Μαντζαρίδου, Μέθεξις Θεοῦ, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1979
- 17) Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἄνθρωπος καί Θεάνθρωπος, Μελετήματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας [μετάφραση ἱερομονάχου Ἀθανασίου Γιέβτιτς] ἐκδ. οἶκος «ΑΣΤΗΡ» Ἀλ. καί Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθῆναι 31974
- 18) π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, Εὐχαριστία [μετάφραση ἀπό τὰ Ρωσικά Ἀνδρέα καί Μαρίκας Χελιώτη], ἐκδόσεις Ἀκρίτας, Ἀθήνα 21987
- 19) Τοῦ ἰδίου, Ἐξ ὕδατος καί Πνεύματος [μετάφραση Ἰωσήφ Ροηλίδης], ἐκδόσεις Δόμος, Ἀθήνα 1984
- 20) Τοῦ ἰδίου, Ἡ Ἐκκλησία Προσευχομένη, Εἰσαγωγή στή Λειτουργική Θεολογία [ἀπόδοση ἀπό τὰ Ἀγγλικά: π. Δημήτριος Β. Τζέρπος], ἐκδόσεις «ΑΚΡΙΤΑ», Ἀθήνα 1991
- 21) Τοῦ ἰδίου, Ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας στό σύγχρονο κόσμο [μετάφραση ἀπό τό Ἀγγλικό: Ἰωσήφ Ροηλίδης], ἐκδόσεις «ΑΚΡΙΤΑΣ», Ἀθήνα 1983
- 22) Πρωτοπρεσβυτέρου, Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Ἁγία Γραφή -Ἐκκλησία- Παράδοση [μετάφρασις Δημητρίου Γ. Τσάμη, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου], ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1976
- 23) Τοῦ ἰδίου, Θέματα ὀρθοδόξου θεολογίας, ἐκδόσεις «Ἄρτος ζωῆς», Ἀθήνα 1973

- 24) Τοῦ ἰδίου, *Ανατομία προβλημάτων τῆς πίστεως* [μετάφρασις Ἀρχιμ. Μελετίου Καλαμαρᾶ], ἐκδ. Βασ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1977
- 25) Τοῦ ἰδίου, *Δημιουργία καί ἀπολύτρωση* [μετάφραση Παναγιώτου Κ. Πάλλη, Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε.], ἐκδόσεις Π. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1983

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησία: Ὁ ὅλος Χριστός.....	3
Στην ἀρχαία Ἐκκλησία ὅλα τὰ Ἱερά Μυστήρια ὀδηγοῦσαν στή Θεία Εὐχαριστία	8
Ὁ ἱερεὺς κυκλώθηκε ἀπό ἓνα οὐράνιο φῶς... ..	14
Βιβλιογραφία	15
Περιεχόμενα.....	18

Τα σχέδια προέρχονται ἀπό την ιστοσελίδα: «www.eikonografos.com»